

De brede school: gedeelde zorg en een breed educatief aanbod

Een brede school biedt basisonderwijs, vroegschoolse educatie en maatschappelijke voorzieningen waarmee de kinderen uit de buurt gebaat zijn. De school is het middelpunt waaromheen talloze educatieve, pedagogische en hulpverlenende activiteiten plaatsvinden. Hoog tijd voor een kijkje achter de schermen.

In een stadsdeel waar het grijs het groen overheerst, brengt een Haarlemse brede school kleur in het leven van kinderen en volwassenen. Twee basisscholen, een kinderopvanginstelling, jeugdwelzijnswerk en een moedercentrum werken hand in hand en vanonder één dak aan hetzelfde doel: de ontwikkeling van elk kind uit de wijk optimaal stimuleren.

Gezamenlijk bieden de voorzieningen een dagarrangement aan, van halfacht 's morgens tot halfzeven 's avonds. Voor kinderen en ouders zijn er vormen van onderwijs, opvang en activiteit. Het basisonderwijs is verplicht, de rest een vrije keuze.

Allemaal een eigen taak

Basisscholen De Piramide en De Meer verzorgen tussen halfnegen en halfvier het onderwijs. Ze werken letterlijk naast elkaar samen, ieder met een eigen identiteit. De aula, sportzaal en speelplaats worden gedeeld. Waar het kan, wordt samengewerkt. Wat alleen moet gebeuren, gebeurt

alleen. Zo is het sinterklaasfeest gezamenlijk, maar blijft de kerstviering in de gewenste intimiteit. Lucie Vos, directeur van basisschool De Meer, ziet voordelen: 'Was er vroeger op sportdagen en na schooltijd strijd tussen de twee scholen merkbaar, nu heerst er eensgezindheid. De kinderen gebruiken hetzelfde gebouw, dezelfde voorzieningen en ook de gezellige festiviteiten. Dat scheidt een band die ook op straat merkbaar is.'

Kinderopvanginstelling Het Kootertje organiseert alle vormen van opvang. In de aantrekkelijke ruimtes – met ander materiaal dan in de klas wordt gebruikt – is er sterk op gelet dat de sfeer niet schools is en de kinderen zich thuis voelen. Kinderen die tot halfzeven blijven, krijgen een warme maaltijd.

Naast school en opvang is er een moedercentrum waar vrouwen samenkomen. Ze volgen ondermeer cursussen Nederlands of computerkennis en kunnen deelnemen aan groepsgesprekken over opvoeding en gezin.

Lucie Vos: 'De vrouwen helpen graag bij creatieve middagen op school en bij de naschoolse activiteiten zoals sieraden maken, boetseren en kokkerellen. Voor deze vrouwen zijn dit allemaal belangrijke kansen om een plekje in de maatschappij te veroveren. Samen met Bureau Jeugdzorg starten we binnenkort het project Buurtvaders, waarmee we de vaders meer bij de opvoeding willen betrekken.'

Jeugdcentrum Dock (welzijnswerk Haarlem) en kinderopvang Het Kootertje verzorgen samen de culturele, creatieve en sportieve naschoolse activiteiten. Gedurende een aantal projectweken zijn kinderen actief met een bepaald onderdeel, waarna ze iets nieuws of nog eens hetzelfde kunnen kiezen.

Alle kinderen van nul tot veertien jaar kunnen meedoen,

ook zij die niet naar de kinderopvang gaan. Oud-leerlingen tot veertien jaar blijven welkom. Zij komen lekker sporten of muziek maken. In die eerste puberjaren is het heel fijn om op een vertrouwde plek vrienden te ontmoeten en te kletsen over alles wat je bezighoudt.

Een rondje activiteiten

Wie op dinsdagmiddag door het gebouw wandelt, wordt door tromgeroffel naar de aula gelokt. Een percussiegroep verspreidt muzikaal genot, terwijl aan de andere kant van de schuifwand de *Fitkids* sporten. *Fitkids* zijn kinderen met overgewicht die onder begeleiding van fysiotherapeuten aan hun conditie werken. 'Nee', verklappen de *Fitkids*, 'de conditietraining is het zwaarste niet. Als we Dorito's of andere chips ruiken, is het pas lastig. We hebben ook een dieet hoor.'

Vraag je de jongens van de percussiegroep wat ze van hun slagwerkuurtje vinden, dan luidt het antwoord kort en eenduidig: 'Vet cool.' Zij hebben geen zin om te kletsen, ze willen door met hun ritmes!

Schilderen, fotograferen, judoën, kleuterstoeien; allereerste mogelijkheden voor kinderen om kennis te maken met nieuwe uitdagingen. Met elkaar plezier beleven en eigen initiatieven ontplooiën, dat kan prima via de 'huiskamerinloop'. Daar bedenken kinderen zelf wat ze gedurende een aantal weken allemaal gaan doen. Dat kan koken zijn, een voorstelling maken, of paperclips ruilen!

'Laatst ging een groep kinderen met een leidster naar het winkelcentrum. Bij steeds andere winkeliers ruilden ze een voorwerp voor iets mooiers. Het begon met een paperclip, dat werd een pen, vervolgens ruilden ze het voor een boek. Na zes weken hadden ze een mp3-speler geregeld. Met glunderende ogen showden ze het resultaat. Apetrots!' aldus Patricia Botman, activiteiten-begeleidster.

**'Met glunderende ogen
showden de kinderen het
resultaat. Apetrots!'**

Hanny van Schie, locatiedirecteur van basisschool De Piramide, onderschrijft het belang van de naschoolse activiteiten: 'Wij zijn gevestigd in een achterstandswijk. De ouders zijn voornamelijk tweeverdieners, die hard werken om het hoofd boven water te houden. Zij kunnen hun kinderen niet naar een sportclub of muziekschool laten gaan. Terwijl sport en hobby's juist mooie momenten zijn om je te uiten, sociale contacten te leggen en taalvaardigheden te ontwikkelen. Door onze activiteiten krijgen nu alle kinderen deze kansen.'

Meerwaarde in de klas en thuis

Leerkrachten op een brede school kennen de naschoolse bezigheden van kinderen. Door hun enthousiasme te delen en talenten te benutten, stimuleren ze de kinderen tijdens leermomenten. Niet alleen de tieners voor dictee of breuken bepalen het aanzien in de klas. Een gitarist kan de muziekles begeleiden, de creatieve sieradenmaakster suggesties aandragen voor een moederdagcadeau. Kijkt een *Fitkid* enigszins beteuterd naar andermans koek, terwijl hij in zijn appel bijt? Dan kan een knipoog van de meester net die extra aanmoediging betekenen om zich aan zijn dieet te houden.

De leerlingen voelen zich verantwoordelijk voor het gebouw waarin ze veel tijd besteden. Bepaalde naschoolse én onderwijsactiviteiten vinden plaats in dezelfde ruimtes. De leerlingen willen die ruimtes na de lesactiviteiten netjes achterlaten, zij moeten daar later op de middag misschien weer koekjes bakken.

Voor de kinderen verandert school van een leeromgeving naar een leefomgeving

Zelfredzaamheid en zorgdragen voor succes zijn twee belangrijke ingrediënten binnen de pedagogische ontwikkeling. Lizette Franchimon is juf én moeder van kinderen op de brede school: 'Voor de kinderen verandert de school van een leeromgeving naar een leefomgeving, een plek waar je prettige momenten beleeft. Het contact met vriendjes is intenser. Buiten de klas en het speelkwartier zien ze elkaar op de opvang en bij de activiteiten. Ze leven samen naar alle momenten toe en praten er samen over na.

Door de activiteiten ontdekken de leerlingen waar ze echt voor willen gaan. Mijn zoon ontdekte zijn passie voor muziek, mijn dochter is gek van streetdance. Doordat ze na schooltijd een fijn uurtje beleven, komen ze blij en ontspannen thuis en kijken ze uit naar de volgende dag.'

Onderwijzers, pedagogisch medewerkers, activiteitenbegeleiders en hulpverleners, alle medewerkers binnen een brede school delen samen de zorg voor de kinderen. Al vraagt dat heel wat uurtjes verslaggeving en overdracht, juist die brede dialoog maakt het werk veelzijdig en uitdagend. Een pionierende karaktertrek is belangrijk, want daar waar de maatschappij verandert, verandert de brede school mee. •

Informatie

In België bestaan ook een aantal brede school-projecten. Kijk voor meer informatie op www.bredeschool.be of www.bredeschool.nl.